

підсистемах обліку підприємства (фінансового, податкового, управлінського). Тому, правильно організований облік заробітної плати повинен забезпечувати не лише правильність проведення розрахунків пов'язаних з її оподаткуванням, а й слугувати джерелом інформаційного забезпечення системи управління підприємства.

Список використаних інформаційних джерел

1. Бондарчук Н.В. Особливості розрахунків з оплати праці на сільськогосподарських підприємствах України, їх недоліки та напрями вирішення // Н.В. Бондарчук, Ю.С. Токовенко // Молодий вчений. – 2017. – №10 (50). – С. 791-794
2. Волошан І.Г. Організація і методика розрахунків з оплати праці в системі обліку та оподаткування / І.Г. Волошан, Т.О. Чухлебowa // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Випуск 11. – Ч. 5. – С. 145-148
3. Глухова С.В. Підходи до сутності заробітної плати / С.В. Глухова, А.А. Зотова // Молодий вчений. – 2016. – №12.1 (40) – С. 698-700
4. Лепьохіна І.О. Теоретичні аспекти формування заробітної плати та її функції / І.О. Лепьохіна // Вісник ЖДТУ. – 2011. – №2 (56). – С. 76-78
5. Мардус Н.Ю. особливості обліку і аудиту праці і заробітної плати на підприємстві / Н.Ю. Мардус, Д.Л. Селюков // Економіка і суспільство. – 2016. – Випуск №5. – С. 431-436
6. Про оплату праці [Електронний ресурс]: Закон України №108/95-ВР від 24.03.1995 р. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>

УДК 657.01

Попович М.С.

аспірант

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Науковий керівник: Даньків Й.Я.

к. е. н., професор

завідувач кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

ІНДУСТРІЯ 4.0: ПИТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Процес становлення економіки є безперервним процесом. З кожним новим днем, місяцем, роком бізнес розвивається як якісно, так і кількісно. Ще сотню років тому ніхто не міг зпрогнозувати сьогоднішню реальність. Теорії з фантастичних книжок отримали своє матеріальне втілення підприємцями-інноваторами, які сьогодні задають тренди як в економіці, так і в

повсякденному житті. Бажання людини виконувати поставлені перед нею задачі, і в той же час з мінімальними на це затратами, стає основним у процесі еволюції людства. Бухгалтерський облік, як базова економічна система, не може бути осторонь таких процесів, а для того щоб буди завжди актуальною наукою і нести контрольну і облікову функції в собі – повинен розвиватись разом із реаліями і потребами сьогодення. Насамперед, рушійною силою економіки XXI століття вважають перехід до Індустрії 4.0 (перша промислова революція – перехід від ручної праці (мануфактури) до машинної; друга – впровадження електроенергії у виробництві; третя, революція сьогодення – час комп'ютерів та інформаційних технологій у економіці та суспільстві). Індустрією 4.0 вважається промислове виробництво майбутнього, яке передусь змінам бізнес-процесів всередині самого підприємства (зокрема управління та контролю), так і на зовні (його взаємозв'язків із конкурентами, партнерами, постачальниками, покупцями, акціонерами, державою).

Перед автором постає питання – а яка роль бухгалтерського обліку в інноваційній структурі суспільства? Одне відомо, бухгалтерська наука зазнає істотних змін. Тому актуальності набувають питання та виклики з якими можуть стикнутись країни (в першу чергу розвинені) в еру Індустрії 4.0: поява штучного інтелекту, віртуальної і доповненої реальності, роботизації, зростання безробіття (перерозподіл світового ринку праці), глобалізація соціальних мереж та розвиток технологій замкнутого циклу, вторинна переробка сировини та альтернативні джерела енергії тощо.

Розглянемо більш детально етапи промислових революцій:

1. Перша промислова революція, що забезпечила перехід від ручної праці до машинної тривала десятиліття і її прийнято ототожнювати із винаходом парового двигуна у 17ст. Проте перехід від мануфактур до фабричного продовжувався у розвинених країнах впродовж 18-19ст. Вона вплинула не тільки на розвиток науки і техніки, але й на зміну структури суспільства, урбанізацію, появу нових спеціальностей.

2. Друга промислова революція розпочалась на початках 20 ст. і пов'язана із електрифікацією, організацією конвеєрного виробництва спочатку автомобілів (Г. Форд). Це призвело до підвищення продуктивності праці, змін в управлінні.

3. На початку 21 ст. все більше дослідників звернуло увагу, що світ вступив в епоху Третьої промислової революції, епоху цифрового виробництва. Базуючись на відмові від використання природних ресурсів, переході до альтернативних джерел енергії разом із впровадженням комп'ютерів у виробництво вона у 2012 році була названа новою промисловою ерою [1]. Індустрія 3.0 базується на наступних принципах: центри прибутку зміщуються від виробництва до центрів технічних розробок та дизайну; скорочення зайнятих у виробництві через зростання продуктивності праці; заміна

традиційних централізованих моделей бізнесу так званими структурами із горизонтальною взаємодією.

4. Варто зауважити, що ознаки Третьої промислової революції ще не є присутні у багатьох країнах як в умовах зміни світових виробничих та економічних зв'язків яскравим феноменом стає Четверта промислова революція (Індустрія 4.0). Вважається, що дана концепція виникла у промисловців Європи на тлі переміщення виробничих потужностей до країн Південно-Східної Азії та інші регіони, що розвиваються [4].

Щодо розвитку бухгалтерського обліку, то прийнято виділяти чотири групи за такими основними періодами:

1. Перший період характеризувався виникненням різних способів реєстрації фактів в облікових регістрах у вигляді систематичних і хронологічних записів. Вершиною періоду становлення бухгалтерського обліку було широке розповсюдження подвійного запису.

2. Другий період припадає на час революційних перетворень в галузі виробництва, розвитку різних форм товарних операцій та збільшення обсягів торговельних, фінансових та інших операцій не тільки в окремих країнах, але й у всьому світі. В цей період видається досить велика кількість праць з обліку.

3. Третій період – становлення бухгалтерського обліку як сфери наукових знань. Протягом цього періоду зусилля більшості авторів були направлені на те, щоб встановити теоретичні основи бухгалтерського обліку, визначити галузь тих явищ, вивчення яких складає об'єкт даної науки. Був сформульований ряд визначень бухгалтерського обліку і його цілей.

4. Четвертий період доцільно поділити на дві основні стадії:

- ✓ перша стадія, що охоплює період до середини XX ст., характеризується розробкою базових принципів об'єктивної оцінки майново-правового стану самостійно господарюючого суб'єкту, галузевого напрямку в побудові системи бухгалтерського обліку, розширення державної регламентації національних систем і звітності бухгалтерського обліку.
- ✓ друга стадія – з середини XX ст. до наших днів – характеризується розробкою принципів оцінки майново-правового стану господарюючих суб'єктів в умовах зовнішнього ринкового середовища з прийняттям ефективних господарських рішень для отримання економічної вигоди [2].

Основними складовими обліку майбутнього (бухгалтерського обліку в Індустрії 4.0) пропонується вважати:

1. Розвиток технологій управління клієнтським досвідом (зворотній зв'язок з покупцями та замовниками).

2. Перехід від масового виробництва та калькуляції однакових виробів до «масової кастомізації» – масове виробництво індивідуальних замовлень (mass customization) та їх індивідуальний облік і контроль.

3. Глобалізацію замінює «глокалізація» («думай глобально – дій локально»).

4. Розвиток технологій The Internet of Things (IoT) – інтернет речей, або, навіть, інтернет всього (від індивідуальних датчиків контролю до автономних промислових фабрик та виробництв).

5. Можливості дистанційного керування всім, в тому числі виробництвом, обліком, фінансовими та податковими звітами.

6. Виробництво повертається «додому», тобто розвиток автоматизації і роботизації нівелюють переваги дешевизни трудових ресурсів, зменшиться вага «давальницької сировини».

7. Дотримання глобальних стандартів стає необхідністю і вимагається навіть локальними ринками під час ведення бізнесу та формування бухгалтерського та податкового обліків.

8. Стабільний розвиток і стабільне зростання всього: населення, економіки, науки, технологій з одного боку – стабільно зростаючі проблеми екології – з іншого[3].

Отже, можна прослідкувати залежність поступового становлення світового бухгалтерського обліку з розвитком промислових революцій. Перед наукою організації і ведення бізнесу постають нові питання і проблеми сьогодення, облік повинен відповідати сучасним інформаційним тенденціям: впровадження інтернету речей, роботизація та кіберсистеми, штучний інтелект, обсягу великих даних, безпаперові та аддитивні технології (3D-друк), хмарні обчислення, безпілотні та мобільні технології, біометричні технології, квантові технології, технології ідентифікації, блокчейн, тощо. Якщо в часи перших трьох промислових революцій економічна система, зокрема бухгалтерський облік, чудово справлялися з автоматизацією та інформатизацією того, що є (business as it is), то в часи сьогодення, Індустрії 4.0, зазначені цифрові технології трансформують бізнес в якісно нові форми діяльності.

Список використаних інформаційних джерел

1. The third industrial revolution [Електронний ресурс] // The Economist – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economist.com/node/21553017>.

2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С. Акімова, О.В. Топоркова, Т.А. Наумова, Н.С. Ковалевська, І.В. Янчева, В.В. Янчев – Х.: «Видавництво «Форт», 2016. – 447 с.

3. Михайлов О.М. Індустрія 4.0 – 4 Індустріальна Революція [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://appau.org.ua/Indusrtty_4-0-4_Industry_revolution.

4. Пасічник О.С. Четверта промислова революція: особливості та наслідки. Doctoral dissertation, Міжнародна науково-практична конференція «Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі»: Збірник тез. - К.: Вид-во: Національного авіаційного університету. 2016. - С. 90-92.